

سه گام تا صادرات

سهیلا زمانی

کشورهای صادر کننده فرآورده های نفتی قرار بگیرد. شهنازی زاده درباره ارتقاء کیفیت فرآورده های تولیدی پالایشگاه های کشور، گفت: تلاش می کنیم تا میزان آلاینده ها به خصوص گوگرد را در فرآورده های نفتی تولیدی کاهش دهیم، به گونه ای که با استانداردهای محیط زیست و استاندارد جهانی یورو ۵ منطبق شویم. سرپرست شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران، مشارکت بخش خصوصی داخلی و خارجی برای ساخت پالایشگاه های کشور را یکی از اقدامات تحقق اصل ۴۴ قانون اساسی خواند و اظهار داشت: استفاده از تکنولوژی های جدید روز برای افزایش راندمان پالایشگاه ها، ارتقاء کیفیت خدمات ارائه شده به مشتریان، ساماندهی در مصرف فرآورده های نفتی از طریق ارائه پیشنهادات در بهینه کردن سیستم توزیع، ایجاد تنوع در سبد مصرفی کشور، اصلاح قیمت ها و توسعه منابع انسانی سازمان از دیگر اهداف مهم شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران است.

با توجه به این که صنعت یکی از بخش های عمده مصرف کننده انرژی در کشورهای در حال توسعه است، اجرای برنامه بهبود و ارتقای کارایی و بهره وری انرژی در صنایع می تواند در کوتاه مدت و با مخارج بسیار کم، صرفه جویی های عمده ای را به دنبال داشته باشد. بنابراین، رسیدن به این اهداف در شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های

موجود، راهی برتر به منظور افزایش تولید کالاها و خدمات و در نتیجه افزایش رفاه جامعه بشری تلقی می شود. کشور ما نیز نه تنها از اینگونه موارد مستثنی نیست که به علل مختلف از جمله ناکافی بودن درآمدهای ارزی، وابستگی نامطلوب به درآمد نفت و سهم ناچیز صادرات غیر نفتی، می باید با دید گسترده تر و عمیق تری به این مقوله توجه کند.

در اقتصاد ایران نیز بخش انرژی از دیرباز نقش مهم و تعیین کننده ای داشته است. علاوه بر تولید و صادرات نفت خام، دیگر فعالیت های مربوط به انرژی همانند پالایشگاه های نفت، گاز، نیروگاه های برق و ... سهم و نقش بسزایی را از نظر سرمایه گذاری، تولید و اشتغال در اقتصاد ایران دارند. بنابراین ارایه راهکارهایی به منظور بهبود وضعیت پالایشگاه ها و افزایش ظرفیتی آنها، می تواند به بهره وری انرژی کمک کند.

سید نورالدین شهنازی زاده در این نشست، با بیان این که تامین، تولید و توزیع فرآورده های نفتی و برنامه ریزی برای واردات و صادرات فرآورده ها رسالت اصلی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران

است، افزود: انتقال و تصفیه نفت خام پالایشگاه های کشور و تبدیل آن به فرآورده های نفتی، انتقال فرآورده های تولید شده، ذخیره سازی و توزیع آنها از طریق خطوط لوله و مخازن، ناوگان حمل و نقل زمینی، دریایی و هوایی از جمله ماموریت های این شرکت است.

وی با بیان اینکه اصلاح الگوهای پالایشی، رعایت شرایط اقتصادی مهندسی پالایشگاه ها، کاهش میزان نفت کوره پالایشگاه ها و برون گرایی و گسترش بازار به جای اتکا به درون گرایی از دیگر اهداف شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران است، اظهار داشت: هدف اصلی این شرکت، توسعه پایدار در راستای تولید انواع فرآورده های نفتی است تا جایی که ایران پس از رسیدن به خودکفایی در تولید فرآورده، در زمره

اهمیت انرژی و نقش آن در اقتصاد و سیاست در دنیای امروز بر کسی پوشیده نیست. این موضوع نه تنها برای کشورهای پیشرفته صنعتی که مصرف کنندگان اصلی منابع انرژی جهان هستند؛ بلکه برای کشورهای نفتخیز نیز بسیار حائز اهمیت است.

عدم درک این واقعیت در کشورهایی چون ایران که کشوری در حال توسعه است، می تواند علاوه بر خساراتی که هم اکنون بر اقتصاد کشور وارد می کند، زندگی و اقتصاد نسل های آینده را نیز بطور جدی به مخاطره اندازد. با وجود تلاش های گسترده ای که در سال های اخیر از سوی مسئولان ذیربط به منظور کنترل مصرف فرآورده های نفتی انجام شده، هنوز هم آمارها حاکی از آن است که مصرف انرژی در کشور به شکل فزاینده ای رو به افزایش است.

بعنوان مثال، مصرف بنزین موتور طی ۵ سال گذشته بطور متوسط سالانه ۱۰ درصد رشد داشته است که اگر این روند کنترل نشود، ایران با فاجعه ای بزرگ مواجه خواهد شد. شاید از این رو است که مهندس نورالدین شهنازی زاده، سرپرست شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران، در نخستین نشست مطبوعاتی خود با خبرنگاران پس از تصدیق اش در این پست، اظهار داشت: اگر سهمیه بندی سوخت و سایر روش های محدود کننده مصرف بکار گرفته نمی شد، تا ۴ سال آینده ناچار می شدیم تمام بنزین حاصل از افزایش ظرفیت پالایشی را در داخل کشور بسوزانیم و حتی واردات بنزین نیز به مراتب بیشتر از زمان حال، ادامه یابد.

این در حالی است که ما می دانیم پالایشگاه ها از یک سو بزرگ ترین مصرف کننده انرژی در بخش صنعت ایران و از دیگر سو، تبدیل کننده و تولید کننده انرژی هستند.

بنابراین، استفاده بهینه از منابع انرژی با توجه به اهمیت روزافزون این منابع در رشد اقتصادی به ایفای صحیح نقش انرژی در زمینه صنعتی شدن جوامع و حفظ محیط زیست اشاره دارد. به همین دلیل، موضوع کارایی انرژی بعنوان مساله مهم و درخور توجه سیاست گذاران بخش انرژی در دنیا مطرح است و با توجه به جمعیت روزافزون جهان و محدود بودن امکانات تولید، حتی برای کشورهای پیشرفته صنعتی، استفاده بهینه از امکانات

نفتی ایران، می تواند ما را در این مهم یاری کند. شهنازی زاده درباره تحقق هدف تبدیل شدن ایران به صادرکننده فرآورده های نفتی توضیح داد: اجرای این طرح در قالب ۳ گام اساسی امکان پذیر است که نخستین گام مربوط به اجرای طرح بنزین سازی در پالایشگاه های کشور است. وی افزود: طرح بنزین سازی هزینه ای معادل یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار در بر خواهد داشت که با اجرای این طرح در پالایشگاه های آبادان، تهران، اصفهان، تبریز و بندرعباس تا پایان سال ۱۳۸۹ روزانه ۱۳ میلیون لیتر بنزین به ظرفیت ۴۳ میلیون لیتری بنزین تولیدی کشور افزوده می شود که بر این اساس، ظرفیت تولید روزانه بنزین کشور ۵۶ میلیون لیتر خواهد بود. دومین گام اساسی برای تحقق هدف تبدیل شدن

وی افزود: خوراک پالایشگاه میعانات گازی ستاره خلیج فارس از عسلویه و با خط لوله ای به طول ۴۸۵ کیلومتر تامین می شود که با ظرفیت پالایش ۳۶۰ هزار بشکه در روز ۷۵ درصد از خوراک تبدیل به بنزین و نفت گاز می شود.

سرپرست شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران درباره اهمیت ساخت پالایشگاه ستاره خلیج فارس تصریح کرد: علاوه بر موارد فوق این پالایشگاه به تنهایی روزانه ۳۶ میلیون لیتر بنزین، ۱۳

میلیون لیتر نفت گاز و ۱۹ هزار بشکه ال.پی.جی (گاز مایع) تولید می کند.

شهنازی زاده درباره میزان مشارکت بخش خصوصی برای ساخت ۷ پالایشگاه جدید در کشور گفت: شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران به عنوان موتور محرکت بین ۱۰ تا ۲۰ درصد در ساخت پالایشگاه های جدید مشارکت داشته و مابقی کارها با مشارکت بخش خصوصی داخلی و خارجی انجام می شود.

وی افزود: پالایشگاه نفت خام سنگین خوزستان با هزینه ۵ میلیارد و ۸۰۰ میلیون دلار و ظرفیت پالایشی ۱۸۰ هزار بشکه در روز، پالایشگاه کاسپین با هزینه ۴ میلیارد و ۴۰۰ میلیون دلار و ظرفیت پالایشی ۳۰۰ هزار بشکه در روز، پالایشگاه شهریار تبریز با هزینه ۲ میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار و ظرفیت پالایشی ۱۵۰ هزار بشکه در روز، پالایشگاه آنهیتا در کرمانشاه با هزینه ۲ میلیارد و ۹۰۰ میلیون دلار و ظرفیت پالایشی ۱۵۰ هزار بشکه در روز و پالایشگاه پارس با هزینه یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون دلار و ظرفیت پالایشی ۱۲۰ هزار بشکه در روز از دیگر پالایشگاه های در دست احداث داخل کشور است.

سرپرست شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران با بیان اینکه پس از وارد مدار شدن ۷ پالایشگاه در دست احداث، تعداد پالایشگاه های فعال کشور به ۱۶ پالایشگاه خواهد رسید، گفت: بر این اساس میزان تصفیه نفت خام این پالایشگاه ها از یک میلیون و ۶۰۰ هزار بشکه در روز به ۳ میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه در روز خواهد رسید. وی افزود: با اجرای این طرح ظرفیت فرآورده ها به ۲۴۵ میلیون لیتر افزایش یافته، میزان تولید بنزین ۱۹۰ میلیون لیتر و میزان تولید نفت گاز ۱۸۰ میلیون لیتر می شود... و این آمار نشان می دهد که ایران با طی راهی نه چندان هموار و تلاشی مستمر با حمایت بخش دولتی و کوشش بخش خصوصی در آینده ای نه چندان دور، به صادر کننده بنزین تبدیل می شود و این می تواند نوید خوبی برای اجرای این پروژه های برآستی بزرگ باشد. سرپرست شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های

ایران به صادر کننده فرآورده های نفتی از نگاه شهنازی زاده، اجرای طرح های توسعه و بهینه سازی پالایشگاه های موجود در کشور بود که در این باره توضیح داد: این طرح با هدف حذف آلاینده ها و رسیدن به استاندارد جهانی یورو ۵ اجرا می شود.

وی افزود: هزینه اجرای این طرح ۱۲ میلیارد دلار است که با اجرای آن تا سال ۱۳۹۱، ۲۶ میلیون لیتر بنزین به ظرفیت قبلی (۵۶ میلیون لیتر در روز) افزوده شده و در نهایت تولید بنزین کشور به ۸۲ میلیون لیتر در روز خواهد رسید.

شهنازی زاده ادامه داد: با اجرای طرح توسعه و بهینه سازی تولید پالایشگاه های کشور، ۱۸ میلیون لیتر به ظرفیت تولیدی نفت گاز، ۷ میلیون لیتر به ظرفیت تولیدی سوخت هواپیما و ۵/۵ میلیون لیتر به ظرفیت تولیدی گاز مایع افزوده می شود.

سرپرست شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران اظهار داشت: در پایان اجرای طرح توسعه و بهینه سازی تولید پالایشگاه های کشور، تولید بنزین به ۸۲ میلیون لیتر در روز، تولید نفت گاز به ۱۰۶ میلیون لیتر در روز، تولید نفت سفید به ۲۲ میلیون و ۵۰۰ هزار لیتر در روز و تولید گاز مایع به ۱۳ میلیون لیتر در روز خواهد رسید.

شهنازی زاده در باره تامین بودجه مورد نیاز برای اجرای طرح های مذکور، گفت: بودجه مورد نیاز اجرای این طرح ها از محل فروش سهام پالایشگاه ها به بخش خصوصی و از محل حساب ذخیره ارزی تامین می شود و مهم این است که چه از سوی دولت و چه از سوی بخش خصوصی بنزین مورد نیاز کشور در داخل تولید شود.

سرپرست شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران، سومین گام برای تحقق هدف تبدیل شدن ایران به صادر کننده فرآورده های نفتی را ساخت ۷ پالایشگاه جدید در نقاط مختلف کشور خواند و در این باره اظهار داشت: مطالعات، جانمایی ها، بررسی های اقتصادی، نحوه تامین خوراک، نحوه توزیع فرآورده ها و میزان هزینه ساخت پالایشگاه های جدید در کشور مشخص شده است.

وی افزود: پالایشگاه هرمز در بندرعباس یکی از پالایشگاه های در دست احداث است که روزانه ۳۰۰ هزار بشکه نفت سنگین و فوق سنگین ایران را که اغلب بدون مشتری بوده و یا با قیمت پائین فروخته می شود، تصفیه کرده و به انواع فرآورده های نفتی تبدیل می کند و هزینه ای بالغ بر ۷ میلیارد دلار را به خود اختصاص داده است.

شهنازی زاده یکی از مهم ترین پالایشگاه های در دست احداث را پالایشگاه میعانات گازی ستاره خلیج فارس در بندرعباس خواند و گفت: هزینه ساخت این پالایشگاه ۲ میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار تا ۳ میلیارد دلار برآورد شده که تاکنون پیشرفتی برابر ۱۴ درصد داشته است.

نفتی ایران درباره مشارکت ایران برای ساخت پالایشگاه های خارج از کشور توضیح داد: هم اکنون ۲ پالایشگاه در کشور مالزی با ظرفیت پالایش ۲۵۰ هزار بشکه در روز ساخته می شود که خوراک این پالایشگاه به میزان ۱۰۰ هزار بشکه نفت خام فوق سنگین و ۱۵۰ هزار بشکه نفت خام سنگین صادراتی از ایران تامین می شود.

وی افزود: پالایشگاه دیگری در کشور اندونزی با ظرفیت ۳۰۰ هزار بشکه در روز، پالایشگاهی در ویتنام و یک پالایشگاه نیز در کشور سوریه با مشارکت کشورهای اندونزی و مالزی ساخته می شود.

شهنازی زاده با تاکید بر این که سرمایه گذاری در ساخت پالایشگاه های خارج از کشور دارای منافع اقتصادی و سیاسی برای ایران است، اظهار داشت: سرمایه گذاری در ساخت این پالایشگاه ها باعث ایجاد و تقویت روابط اقتصادی- سیاسی با سایر کشورها شده و برقرار کننده ارتباط متقابل بین المللی است، علاوه بر این تضمینی برای فروش نفت خام ایران در آینده محسوب می شود.

به هر حال، قدر مسلم آن که محور قرار دادن فروش مواد اولیه خام در مواد معدنی و بویژه نفت، برابر است با از دست دادن پتانسیل های توسعه، اشتغالزایی، سودآوری و ارزش افزوده حاصل از تبدیل مواد خام به کالاهای واسطه ای و نهایی در اقتصاد کشور و اکنون با گذشت یکصد سال از تولد کهن ترین صنعت مدرن کشور، صنعت نفت، دیگر می دانیم که جایی برای خام فروشی وجود ندارد.

...باید فرآورده های پالایشی خود را به میزانی افزایش دهیم که علاوه بر خط بطلان کشیدن بر واردات این فرآورده ها (نظیر بنزین)، به الگویی برای صادرات آنها در منطقه تبدیل شویم و توسعه زیرساخت های صنعتی خود را از این طریق پی ریزی کنیم. برای کشوری با چنین معادن زیرزمینی غنی از نفت و گاز، واردات به معنای خشکاندن این معادن است و «ایرانی» چون می تواند، باید همت خود را در این راستا چند برابر کرده و تمامی تلاش ها را در پس پروژه های عظیم نفتی و گازی به منصف ظهور برساند.

علاقه مندان به داستان کوتاه و روشهای تنظیم آن، به بخش فرهنگ، ادب و هنر همین شماره مراجعه کنند.

www.gozareh.com